

Bor

Világ- és európai piaci tendenciák

Az OIV (2019) szerint a világ szőlőterülete (szőlővel betelepített teljes terület, beleértve a még nem termőre fordult és a még nem szüretelt szőlőket) 7,4 millió hektárt tett ki 2018-ban, és csaknem megegyezett a 2017. évvel. Az Európai Unió szőlőterülete 3,3 millió hektár volt. A szőlőterületek nem változtak Spanyolországban (969 ezer hektár), Franciaországban (789 ezer hektár), Romániában (191 ezer hektár), Görögországban (103 ezer hektár) és Svájcban (15 ezer hektár). Olaszország szőlőterülete 5 ezer hektárral 702 ezer hektárra nőtt 2017 és 2018 között. Két európai országban, Portugáliában 1,3 ezer hektárral 192 ezer hektárra, Moldovában 4,3 ezer hektárral 147 hektárra csökkent a szőlő termőterülete 2018-ban. A kínai szőlőterületek bővülése tíz év intenzív növekedés után lelassult és nagysága 2018-ban 875 ezer hektárt tett ki, míg Törökországban a 2003 óta tartó csökkenés után 2018-ban 448 ezer hektár körül stabilizálódott. Észak- és Dél-Amerikában csökkentek a szőlőterületek a megfigyelt időszakban. Az USA-ban 2014 óta zsugorodik a szőlő termőterülete, 2018-ban 430 ezer hektár volt. Argentínában 2,8 ezer hektárral 219 ezer hektárra, Chilében 1,3 ezer hektárral 212 ezer hektárra csökkent az ültetvények területe. Ausztráliában (145 ezer hektár) lassult a területek zsugorodása, míg Új-Zélandon 39 ezer hektár körül stabilizálódott. A Dél-afrikai Köztársaságban az előző években csökkent a szőlőültetvények területe, amely 2018-ban 125 ezer hektár volt.

Az OIV (2019) szerint a világ bortermelése (szőlőlé és szőlőmust nélkül) 292,3 millió hektoliter volt 2018-ban, 42,5 millió hektoliterrel nőtt a 2017. évihez képest. Az USA bortermelése 23,9 millió hektolitert tett ki 2018-ban, nem változott lényegesen az előző évihez viszonyítva. Argentína bortermelése 14,5 millió hektoliterre nőtt a 2017. évi relatív alacsony 11,8 millió hektoliteres mennyiséghez képest. Brazília bortermelése a bőséges 2017. évet követően 2018-ban 13 százalékkal 3,1 millió hektoliterre csökkent. Chile bortermelése 12,9 millió hektoliterre nőtt ugyanekkor. A Dél-afrikai Köztársaság bortermelése 9,5 millió hektolitert tett ki a vizsgált időszakban, csaknem 13 százalékkal esett vissza. Ausztrália bortermelése 12,9 millió hektolitert, Új-Zélandé 3 millió hektolitert tett ki 2018-ban.

Az EC (2019h) szerint az unió bortermelése (szőlőlé és szőlőmust nélkül) 182,3 millió hektoliter volt 2018-ban, 27 százalékkal több, mint a 2017. évi. A közösség nagyobb bortermelő országai közül Olaszországban készült a legtöbb bor 2018-ban, 54,8 mil-

ió hektoliter, ami 29 százalékkal több az egy évvel korábbinál. Franciaország bortermelése 38 százalékkal 49,6 millió hektoliterre, Spanyolországé 26 százalékkal 44,7 millió hektoliterre nőtt 2018-ban a 2017. évihez képest. A tagországok közül Németország 2018. évi megtermelt bormennyisége a negyedik a rangsorban 9,7 millió hektoliterrel, ami 30 százalékkal több az egy évvel korábbinál. A bortermelés Portugáliában 14 százalékkal 5,8 millió hektoliterre csökkent. A 2018-ban megtermelt bormennyiség Romániában 19 százalékkal 5,2 millió hektoliterre, Ausztriában 11 százalékkal 2,8 millió hektoliterre nőtt, ugyanakkor Bulgáriában 10 százalékkal 1 millió hektoliterre, Görögországban 10 százalékkal 2,2 millió hektoliterre csökkent a bortermelés.

A globális borfogyasztás növekvő trendje 2014 óta tart, elsősorban az Egyesült Államok és Kína fogyasztásának növekedése miatt. Az OIV (2019) szerint a világ borfogyasztása 2018-ban 243 és 249 millió hektoliter között alakult, valamivel alacsonyabb volt az egy évvel korábbinál. Az Egyesült Államok borfogyasztása 33,0 millió hektoliter volt 2018-ban, 1,1 százalékkal több, mint egy évvel korábban. Az USA borfogyasztása 2010 óta évente átlagosan 1 millió hektoliterrel nőtt. Dél-Amerika borfogyasztása csökkent, különösen Argentínában (6,3 százalékkal 8,4 millió hektoliterre) és Chilében (1,5 százalékkal 2,3 millió hektoliterre). Brazília borfogyasztása 3,6 millió hektoliter volt 2018-ban, nem változott az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Kína borfogyasztása 18 millió hektolitert tett ki 2018-ban, 6,6 százalékkal csökkent a 2017. évihez viszonyítva. A Dél-afrikai Köztársaság borfogyasztása 4,1 százalékkal 4,3 millió hektoliterre csökkent a vizsgált időszakban. Ausztrália borfogyasztása tovább nőtt és 2018-ban elérte a 6,3 millió hektolitert (+6,1 százalék a 2017. évihez viszonyítva), míg Új-Zéland borfogyasztása nem változott, 0,9 millió hektoliter ért el.

Franciaország borfogyasztása 26,8 millió hektolitert, Olaszországé 22,4 millió hektolitert tett ki 2018-ban, nem változott lényegesen az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Németország borfogyasztása 20 millió hektoliter körül stabilizálódott. Spanyolország borfogyasztása három éve nő, 2018-ban elérte a 10,7 millió hektolitert. Portugália borfogyasztása 5,4 százalékkal 5,5 millió hektoliterre emelkedett a vizsgált időszakban. Románia borfogyasztása 8,7 százalékkal 4,5 millió hektoliterre, Magyarországé pedig 3,9 százalékkal 2,4 millió hektoliterre nőtt ugyanekkor. Az Egyesült Királyság borfogyasztása 2,6 százalékkal 12,4 millió hektoliterre csökkent 2018-ban.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

Magyarországon 61,7 ezer hektár ültetvényről 521 ezer tonna borszőlőt szüreteltek, ebből 3,75 millió hektoliter seprős újbort fejtettek 2018-ban (HNT, 2019). Összehasonlításképpen 2017-ben az előállított bor mennyisége 2,9 millió hektolitert tett ki, vagyis a 2018. évi bortermelés csaknem 30 százalékkal volt több az előző évinél.

A KSH adatai szerint Magyarország borimportja 64 százalékkal csökkent 2018-ban az előző évihez képest. Az import 87 százaléka palackos, a többi lédig kiszerezésű volt. A lédig borok 65 százaléka Olaszországból, 22 százaléka Spanyolországból érkezett. A palackos borok 44 százalékat Németországból, 19 százalékat Olaszországból, 10-10 százalékat Csehországból és Spanyolországból vásárolták.

Bel- és külpiazi értékesítés

A NAIK AKI PÁIR az összes bortermelés 50-60 százalékat kitevő földrajzi jelzés nélküli (FN) borok és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel (OFJ) ellátott borok mellett 2017 második felétől az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok (OEM) értékesített mennyiségét és árát is megfigyeli, ezzel együtt a földrajzi jelzés nélküli, illetve az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok adatszolgáltatói köre is kibővült. Mivel az értékesített mennyiségek 2017-re vonatkozóan nem állnak rendelkezésre a teljes évre, ezért a mennyiségi összehasonlítástól eltekintünk.

A KSH adatai szerint Magyarország bor-külkereskedelmi egyenlege (gyöngyöző bor és pezsgő nélkül) mind mennyiségben, mind értékben pozitív volt, mennyisége 68 százalékkal, értéke 40 százalékkal emelkedett 2018-ban az előző évihez képest. A palackos és lédig borok exportja volumenben 42 százalékkal, értékben 30 százalékkal nőtt (21. melléklet). A külpiazi értékesítés nagyobb hányadát a lédig borok (70 százalék) tették ki, 2018-ban részarányuk 12 százalékponttal nőtt az előző évihez képest. A palackos borok kiszállítása 28 százalékkal, a lédig boroké csaknem 50 százalékkal emelkedett. Magyarország lédigbor-kivitelének

43 százaléka Szlovákiába, 19 százaléka Csehországba, 18 százaléka Németországba irányult. Palackos borból a legtöbbet Csehországba (27 százalék), Szlovákiába (21 százalék), az Egyesült Királyságba (10 százalék), Németországba (9 százalék) és Lengyelországba (9 százalék) szállították ki. A nemzetközi piacon továbbra is a magyar fehérborok voltak keresettebbek, a kivitelben belüli részarányuk – egy év alatt 2,5 százalékponttal növekedve – 83 százalékot tett ki.

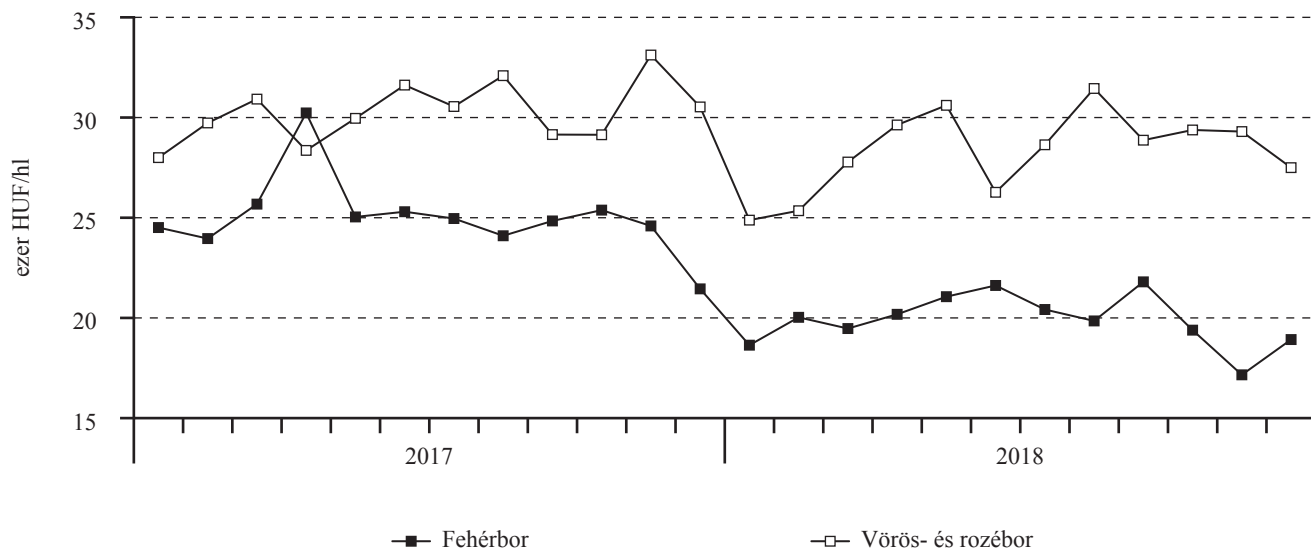
Magyarország pezsgő-külkereskedelmi egyenlege mind mennyiségben, mind értékben pozitív volt 2018-ban. A behozatal 10 százalékkal, a kivitel 25 százalékkal csökkent a 2017. évihez képest. Az exportból származó bevétel 10 százalékkal csökkent, míg az import értéke csaknem 8 százalékkal emelkedett. A pezsgő-behozatal 54 százaléka Olaszországból, 30 százaléka Németországból származott. Pezsgőt számos országba exportáltak, a legnagyobb mennyiségeket Romániába (22 százalék részesedés), Észtországba (20 százalék), Svédországba (17 százalék), továbbá Kanadába (14 százalék) és Olaszországba (10 százalék) szállítottak.

A piaci árak tendenciája

A KSH adatai szerint a borszőlő felvásárlási ára az előző évihez képest 5 százalékkal csökkent 2018-ban. A NAIK AKI PÁIR adatai szerint a belföldön értékesített FN- és OFJ-borok feldolgozói értékesítési ára 11 százalékkal csökkent 2018-ban az egy évvel korábbihoz képest. A fehérborok ára 15 százalékkal, a vörös- és rozéboroké 5 százalékkal csökkent. A fehér FN-borok és OFJ-borok ára egyaránt 17 százalékkal csökkent. A vörös- és rozéborok közül az FN-borok ára 5 százalékkal nőtt, míg az OFJ-boroké 3 százalékkal volt alacsonyabb a 2017. évinél (28. ábra). Az OEM-borok átlagára 5 százalékkal volt magasabb 2018-ban az egy évvel korábbinál, ezen belül a fehérboroké 6 százalékkal, a vörös- és rozéboroké 2 százalékkal emelkedett (22. melléklet).

A KSH adatai szerint az 1,5-2 literes palack kiszerezésű fehér FN-borok fogyasztói ára 2 százalékkal, a vörösboroké pedig 1 százalékkal csökkent 2018-ban a 2017. évi átlagárhoz viszonyítva.

28. ábra: Az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok feldolgozóinak értékesítési ára (2017–2018)

Forrás: NAIK AKI PÁIR